

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tas-17 ta' Jannar, 2006

Citazzjoni Numru. 1854/2000/1

Christopher Borg

Versus

James Eddleston u b'dikriet tad-19 ta' Diċembru 2000 Atlas Insurance Agency Ltd u dawn b'hala aġenti ta' AXA Insurance p.l.c. kif surrogati bil-liġi u bil-polza fid-drittijiet ta' l-assikurat tagħhom James Eddleston intervjeniet fil-kawża *in statu et terminis*; u b'nota ta' l-20 ta' Mejju 2004 Atlas Insurance Ltd assumiet l-atti tal-kawża minflok Atlas Insurance Agency Ltd nomine

Din il-kawża hija dwar inċident tat-triq li seħħ fi Triq San Pawl, in-Naxxar. Il-kawża nstemgħet flimkien ma' kawża oħra fl-ismijiet **Thomas Borg versus James Eddleston et** (citazzjoni numru 1855/2000) magħmula mis-sid tal-karrozza li kienet misjuqa mill-attur tallum kontra l-istess attur u kontra s-sewwiq tal-karrozza l-oħra, li huwa wkoll

konvenut fil-kawża tallum. Din is-sentenza tallum hija dwar ta' min hija l-ħtija għall-inċident.

L-ċitazzjoni tgħid illi fil-5 ta' Mejju 1999 f' xi l-10.55 p.m. l-attur, li kien qiegħed isuq il-vettura tal-marka *Land Rover* bin-numru DAE 401, ħabat mal-konvenut James Eddleston li kien qiegħed isuq *Land Rover* oħra bin-numru BAG 842. Billi qiegħed igħid illi l-ħabta seħħet bi ħtija tal-konvenut, iżda għalxejn sejjahlu b'ittra uffiċjali tat-13 ta' Lulju 1999 sabiex jagħmel tajjab għad-danni, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi l-qorti:

1. tgħid illi l-konvenut waħdu jaħti għall-inċident;
2. tillikwida d-danni; u
3. tikkundanna lill-konvenut iħallas id-danni hekk likwidati flimkien ma' l-ispejjeż tal-kawża, fosthom dawk ta' l-ittra uffiċjali tat-13 ta' Lulju 1999.

Il-konvenut ressaq l-eċċezzjoni illi hu ma jaħtix għall-inċident għax il-ħtija hija kollha ta' l-attur, u għalhekk ma hemmx danni li għandhom jiġu likwidati biex jagħmel tajjub għalihom hu.

L-assikuratur tal-konvenut daħal fil-kawża *in statu et terminis* sabiex iħares l-interessi tiegħu u ressaq l-istess eċċezzjoni bħall-konvenut.

L-inċident seħħ fi Triq San Pawl, in-Naxxar, fejn jiltaqqgħu t-toroq li jieħdu għal San Ġwann, għall-Iklin, u għal wara l-Knisja tan-Naxxar.

Il-partijiet irrakkontaw verżjonijiet differenti ta' kif seħħ l-inċident.

L-attur qal illi kien sejjer minn San Ġwann lejn in-Naxxar. Il-konvenut kien nieżel lejn l-Iklin u, li kieku t-tnejn baqqgħu sejr in hekk, il-konvenut kien jilħaq jaqbad it-Triq ta' l-Iklin qabel ma l-attur igħaddi minn warajh biex jibqa' sejjer dritt lejn in-Naxxar. F'daqqa waħda, iżda, il-konvenut bħal qisu bidel il-ħsieb u lewa lejn ix-xellug biex jieħu t-triq lejn San Ġwann. Kif lewa laqat lill-vettura misjuqa mill-attur fuq in-naħa tax-xellug tagħha.

Il-konvenut igħid illi hu dejjem kien bil-ħsieb li jmur lejn San Ġwann, u qatt ma kien miksuri lejn l-Iklin. Li ġara hu illi l-attur saq fuq in-naħa l-ħażina tat-triq u baqa' dieħel fih.

Ix-xhieda tal-partijiet hija korroborata minn dak li xehdu l-passiġġieri li kienu rekbin magħhom.

Huma relevanti wkoll (1) il-fatt illi l-konvenut kellu riħa qawwija ta' xorb, tant illi s-Surgent tal-Pulizija li mar fuq il-post għamillu *brethalyser test* li kien pożittiv¹, u (2) il-fatt ukoll illi l-vettura ta' l-attur kellha l-*brakes* ma jaħdmux sew għax biex il-pedala taħdem kellu jippumpjaha darbtejn, u l-attur kien jaf b'dan id-difett għax il-karrozza dejjem hekk kien jafha².

Il-qorti hija tal-fehma illi aktar tista' toqgħod fuq il-verżjoni ta' l-attur milli tal-konvenut. Il-fatt illi d-daqqa fuq il-vettura ta' l-attur kienet fuq ix-xellug jixhed illi l-vetturi ma ħabtux wiċċ ma' wiċċ, kif timplika l-verżjoni tal-konvenut, iżda illi l-konvenut kiser lejn ix-xellug — bħallikieku wara li kien sejjer lejn l-iklin kiser lejn San Ġwann, kif xehed l-attur — għal ġol-vettura l-oħra.

Barra minn hekk, il-verżjoni ta' l-attur għandha titwemmen aktar minn dik tal-konvenut ukoll għax ma ngħatat ebda spjegazzjoni jew raġuni għala l-attur kellu jsuq fuq in-naħa ħażina tat-triq, kif qal il-konvenut, iżda hemm spjegazzjoni għall-verżjoni ta' l-attur illi hija li l-konvenut biddel il-ħsieb u fl-aħħar mument għażel triq flok oħra, u x-xorb żejjed li kien ħa ma ħalliehx japprezza sew il-perikolu ta' din il-manuvra.

Il-qorti għalhekk hija tal-fehma illi l-biċċa l-kbira tal-ħtija hija tal-konvenut, għax ħoloq emergenza meta biddel f'daqqa waħda d-direzzjoni lejn kien sejjer u hekk invada parti mit-triq li kienet legittimament okkupata minn vettura oħra.

Madankollu, il-qorti hija tal-fehma illi l-attur ukoll għandu parti mill-ħtija għax saq vettura li kien jaf illi kellha difett fil-*brake*. Tassew illi l-attur xehed illi hu tant inħasad illi ma kellux ħin biex iżomm *brake* iżda r-raġuni għal dan kienet illi l-*brake* ma kienx jorbot mill-ewwel għax kellu jippompja l-pedala darbtejn, u fiċ-ċirkostanzi ma kienx hemm ħin biżżejjed biex jagħmel hekk. Tassew ukoll illi x'aktarx illi l-incident kien iseħħ xorta li kieku l-*brake* żamm, iżda l-*momentum* tal-ħabta, u għalhekk il-ħsara, x'aktarx kienu jkunu anqas.

¹ Ara x-xhieda tas-Sur[eny Paul Zahra fis-seduta tat-28 ta' ħunju 2002, fol. 138 tal-pro`ess 1855/2000

² Ara x-xhieda tal-konvenut Christopher Borg fis-seduta tal-10 ta' ħunju 2003, fol. 185 tal-pro`ess 1855/2000.

Kopja Informali ta' Sentenza

Sid il-vettura misjuqa mill-attur ukoll għandu parti mill-ħtija, għax ħalla illi l-vettura tiegħu tinstaq meta kellha *brake* difettuż. Rajna illi l-attur, li jiġi iben is-sid, kien ilu jaf b'dan id-difett u għalhekk x'aktarx illi sid il-vettura, missieru, kien jaf ukoll.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti hija tal-fehma illi l-ħtija bejn il-partijiet fil-kawża tallum għandha tinqasam hekk: għaxra fil-mija (10%) fuq l-attur, u tmenin fil-mija (80%) fuq il-konvenut.

Tordna illi jitkompla s-smiġħ tal-kawża għall-għanijiet tat-tieni u t-tielet talbiet, u tat-talba għall-ispejjeż.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----